

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
1	Bergenhus arbeiderpartilag	- Innføre en turistskatt for cruisenæringen.	Bergen sentrum trenger å utvikles og vedlikeholdes slik at familier ønsker å bosette seg her. I dag tar turistnæringen over sentrum i høysesongen og utgjør en slitasje på gater og infrastruktur. En turistskatt særlig knyttet til cruisenæringen vil kunne finansiere tiltak i byen. Bergenhus Arbeiderpartilag vil:	Oversendes redkom	Skatt
2	Bergenhus arbeiderpartilag	- Sikre at Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet fortsatt er samlet i Bergen, fortrinnsvis på Dokken. Sikre at det også er plass til eventuelle statlige arbeidsplasser tilknyttet utvinning av mineraler fra havbunnen, slik at disse legges til Bergen.	Endringsforslag(endring av begrunnelse) og tilleggsforslag (et tilleggspunkt) til vedtak av AiB 24/10: Utvinning av mineraler fra havbunnen For å løse klimakrisen og samtidig ivareta miljøet, må verdenssamfunnet trå varsomt i vurderingen av mineralutvinning og gruvedrift på havbunnen. Samtidig som Bergenhus Arbeiderpartilag er opptatt av å ivareta naturmangfoldet og økosystemene våre, ser vi nødvendighetene for å hente opp mineraler fra havbunnen dersom uavhengig forskning kommer frem til at dette er mulig uten store negative virkninger på livet i havet. Det er avgjørende at forskning og konsekvensutredninger knyttet til utvinning av mineraler på havbunnen blir utført av uavhengige forskningsmiljø, fortrinnsvis på universiteter og lignende institusjoner med akademisk frihet. Bergen har et havforskningsmiljø i verdensklasse som vil kunne være en nøkkel i dette arbeidet. Bergenhus Arbeiderpartilag vil:	Oversendes redkom	Energi/klima
3	Bergenhus arbeiderpartilag	- Antallet studieplasser for medisin i Norge økes, med særlig fokus på desentrale studieløp i Bergen, Oslo og Trondheim. - Antallet studieplasser for medisin i Norge økes, i tråd med faglige anbefalinger for opptrapping av studieplasser. - Helsedirektoratet oppdaterer Norges behov for LIS1 (Leger i spesialisering 1) hvert tredje år. Tilgjengelige LIS1-stillinger må deretter økes i takt med anbefalingene.	Helsepolitikk Sikre fremtidens helsevesen I perspektivmeldingen kom det frem at Norge trenger 180 000 flere helsepersonell innen 2060. Skal vi klare dette målet må vi satse på rekruttering og ivaretagelse av helsepersonell. Som #legermåleve-kampanjen viste, har arbeidsbelastningen på leger og sykepleiere blitt for stort. For å redusere denne, er vi nødt til å utdanne og ansette flere helsepersonell. Desentrale studieløp er en god løsning som det må bygges videre på, spesielt etterhvert som verden går inn i usikre tider. Bergenhus Arbeiderpartilag vil:	Oversendes redkom	Helse
4	Bergenhus arbeiderpartilag	- Stille krav til at helsetjenestene sørger for at pasienter uten pårørende har tilgang til toalettartikler, klær og andre grunnleggende verdighetsartikler. - Gjennomføre en oppgavegjennomgang av porteføljen til helsetjenestene, for å vurdere om all behandling i helsetjenestene sikrer en verdighetsnorm i tråd med menneskerettighetene.	En verdig helsetjeneste for alle Slik helsetjenestene er organisert i dag er det pårørende som i stor grad har ansvar for å sørge for at den pleietrengende har toalettartikler og klær. Dette gjelder uavhengig av om personen bor hjemme, på pleiehjem, eller har opphold i spesialisthelsetjenesten. Dette kan føre til at pasienter uten pårørende ikke får tilgang til toalettartikler og klær, noe som kan skape en uverdig helsehjelp for pasienten. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Helse
5	Bergenhus arbeiderpartilag	- Øke rettshjelpsatsen fra 2024-nivået på kr. 1265,- til salærårets anbefaling på kr 1464,- (i 2024-kroner). - Justere rettshjelpsatsen hvert år med en ambisjon om å følge salærårets anbefalinger.	Økning av salærårets (rettshjelpsatsen) Den offentlig finansierte rettspleien er rettstatens ryggrad. Forutsetningen for at systemet fungerer, er at finansieringen er tilstrekkelig til at advokater vil prioritere å være forsvarer. Dagens sats er et godt stykke fra det regjeringsoppnevnte salærårets anbefaling, som i seg selv ikke fullt og helt tar høyde for prisveksten, og er langt lavere enn rettshjelpsatsen hos våre skandinaviske naboer. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Justis
6	Bergenhus arbeiderpartilag	- Redusere andelen dommere som ansettes som dommerfullmektiger. Innføre en fast funksjonstid/stillingslengde på tre år. - Rekruttere flere embetsdommere for å kompensere for reduksjonen i dommerfullmektiger. - Legge til rette for utredningstillinger i tingrettene der dette er hensiktsmessig.	Justispolitikk Endre dommerfullmektigordningen Vår rettssikkerhet forutsetter en forsvarlig rekruttering og ansettelse av habile dommere. Dagens ordning, der om lag en tredjedel av dommerne i tingrettene er dommerfullmektiger på kort åremål, og der ansettelsesforholdet delvis hviler på sorenskrivers skjønn, kan gå ut over dommernes uavhengighet. Vi ønsker derfor å endre dommerfullmektigordningen. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Justis
7	Bergenhus arbeiderpartilag	- Øke skatt på sekundærbolig med progressiv økning for hver bolig man eier - Sikre at kommersielle aktører ikke driver Airbnb-utleie i boligområder - Øke bevilgningene til Husbanken. Sikre at flere unge blir prioritert, får startlån og bostøtte - Sette av øremerkede midler til digitalisering av byggesøknader i landets største byer - At Bergen skal bygge flere studentboliger, særlig ved å tilby billige tomter og bygg til SAMMEN	Boligpolitikk Alle fortjener et hjem Vi vil at flere skal komme seg inn på boligmarkedet. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Bolig
8	Bergenhus arbeiderpartilag	- Det skal være et øvre tak på kr 10 000 ved leie av kommunale boliger. - Bergen kommune bygger flere kommunale boliger. - Leien i kommunale boliger ikke øker mer enn generell prisstigning. - Sikre en bostøtte på et nivå som gjør at folk får hverdagen til å gå opp.	Boligpolitikk Et godt kommunalt boligtilbud Kommunale boliger er et tilbud til mennesker som av ulike grunner har en vanskelig økonomisk og/eller sosial situasjon over kortere eller lengre tid. Felles for kommunale leietakere er lav inntekt. Det er viktig at Bergen kommune har tilstrekkelig antall kommunale boliger, hvilket ikke er tilfellet i dag. I tillegg bør leieprisenivået ikke settes på et uforholdsmessig høyt nivå og ikke overgå generell prisstigning. Arbeiderpartiet i Bergen vil at:	Oversendes redkom	Bolig

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
9	Bergenhus arbeiderpartilag	- Det bør legges bedre til rette i arealplanlegging i kommuner og fylkeskommuner for bygging av og arrondering/plassering av minihus. - Sette i gang forskningsprosjekt for å kartlegge botilbudets plass i dagens boligmarked. - At Husbanken og Enova bør få bedre rammer for å stimulere og tilrettelegge for denne boformen. I første omgang i form av støtte til pilotprosjekter rundt om i landet.	Minihus – en bærekraftig bolignisje? 1 million av Norges befolkning er enslige. Bare 25 % av unge mellom 18 og 29 år har boliglån. Med dyrtid og svært høyt kostnadsnivå sliter mange, og spesielt disse gruppene med å få boliglån. Mellom 125.000 og 150.000 boliger på landsbasis står tomme store deler av året. Likevel sliter distriktene med avfolkning og svak tilflytting der boligmarkedet er det største problemet når distriktene har sysselsetting å tilby. I tillegg til dette har vi en byggebransje som sliter pga. lav byggeaktivitet. Minihus kan være en rimelig og bærekraftig boform både i forhold til arealdisponering, energiløsninger og materialbruk. Økt bygging av minihus vil kunne lette trykket på det ordinære boligmarkedet fordi det representerer en annen og billigere bolignisje med særskilte interessenter som er opptatt lavt av bærekraftige livs- og boformer med lavt arealtrykk, og konkurrerer da trolig i mindre grad med det ordinære boligmarkedet. Minihus kan bidra til økt tilgang til boliger, for en rimelig penge til utsatte grupper. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Bolig
10	Bergenhus arbeiderpartilag	- Sikre bedre forutsigbarhet for arbeid, også ved midlertidige ansettelser. - Modernisere arbeidsmiljøloven med digitale formkrav for arbeidsavtaler. - Staten skal utvikle et timeførlings- og lønssystem som skal tilbys gratis til norske virksomheter. - Sette av øremerkede midler for ytterligere digitalisering av Arbeidstilsynet.	En sterk arbeidslinje Skal vi sikre fremtidens velferd må vi ha en sterk og levedyktig arbeidslinje. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Arbeidsliv
11	Bergenhus arbeiderpartilag	- Styrke NAV med flere saksbehandlere i førstelinjen og klageinstansen. - Styrke NAV kontroll for å bekjempe A-krim og alvorlig trygdesvindel. - Gjennomføre en oppgavegjennomgang av porteføljen til NAV, for å vurdere om det er tilstrekkelig faglig og juridisk kompetanse i alle ledd. - Sette av øremerkede midler for ytterligere digitalisering av NAV.	Arbeids- og inkluderingspolitikk Modernisere trygdesystemet Dagens ordning for trygdeytelser fungerer ikke godt nok. Saksbehandlingstiden er for lang, trygden gir ikke en tilstrekkelig økonomisk sikring mot fattigdom og det er vanskelig å kombinere arbeid og uføretrygd. Vi ønsker å styrke NAV med flere saksbehandlere for å få ned saksbehandlingstiden og sikre solide fagmiljø. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Arbeidsliv
12	Bergenhus arbeiderpartilag	- Gjennnføre arveavgiften, med et bunnfradrag på 30 millioner - Innføre nasjonal eiendomsskatt med et høyt bunnfradrag, for å kunne redusere inntektskatt - Øke skattefradraget for fagforeningskontingent ytterligere - Økt skatt på sekundærbolig med progressiv økning ut i fra hvor mange boliger man eier - Redusert skatt på fritidsbolig, men progressivt økt skatt hvis man eier flere fritidsboliger - Øke digitaliseringen av skatteetat	En skapende og omfordelende skattepolitikk For å oppnå et næringsstimulerende skattesystem som samtidig reduserer økonomiske forskjeller, vil Arbeiderpartiet i Bergen:	Oversendes redkom	Skatt
13	Bergenhus arbeiderpartilag	- Øke fradraget for grønne investeringer hos husstander, offentlige virksomheter, frivillige organisasjoner og bedrifter. - Øke tilskudd til Enova for øremerkede tiltak for energikonvertering. - Legge bedre til rette for grønn energiproduksjon i utbygde industriområder. - Øke fribeholdet på utleie av fritidsbolig.	Skattepolitikk Grønn skattepolitikk Skal vi klare det grønne skiftet må vi få til et taktskifte i grønne investeringer, uten å bygge ned for mye av naturen. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Skatt
14	Bergenhus arbeiderpartilag	- Redusere forbrenningsavgiften slik at ikke næringsavfall sendes til utlandet for brenning - Stille strengere krav til resirkulering av flere typer personlig avfall i landets kommuner - Stille strengere krav til resirkulering av flere typer industrielt avfall i landets kommuner - Innføre panteordning for elektronisk utstyr av en viss størrelse - Redusere MVA hos skreddere, skomakere, brukbutikker ol. som forlenger varens levetid	En sirkulær økonomi Skal vi klare det grønne skiftet, må vi ta bedre vare på de ressursene vi har. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Energi/klima
15	Bergenhus arbeiderpartilag	- Legge til rette for økt industriell symbiose ved bruk av overskuddsenergi og fjernvarme. - Stille strengere krav til utnyttelse av overskuddsenergi og fjernvarme i KPA. - Revidere energimerkeordningen slik at eksisterende fjernvarmenett har høyere vektingsfaktor enn grunnvarme. - Endre TEK-forskriften til at bygg over 1000 kvm skal ha høyere energifleksibilitet enn i dag.	Fornybar energi Vi har i dag et presset strømmnett i Vestland. For å møte fremtidens kraftbehov må vi legge bedre til rette for lokal produksjon av fornybar energi og utnytte eksisterende nett og fjernvarmenett bedre enn vi gjør i dag. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Energi/klima

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
16	Bergenhus arbeiderpartilag	- Legge til rette for etablering av nye matvarekjeder for å øke konkurransen. - Kutte merverdiavgift på frukt og grønnsaker.	Reduksjon av matvarepriser Vi må bruke alle nødvendige tiltak for å sørge for at alle i Norge har råd til matvarer. Kraftige økninger i matvareprisene er usosiale og bidrar til å skape mer fattigdom. Mat er en nødvendig vare som ingen kan prioritere vekk, og det er derfor spesielt viktig å få stanset prisveksten. En driver i matvareprisene er marginene hos dagligvarekjedene, og arbeidet med å øke den reelle konkurransen blant dem må prioriteres. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Næring
17	Bergenhus arbeiderpartilag	- Opprette to kystregiment i Hæren for områdenekting og kontroll av kystleden, med felles ledelse mellom Hæren og Sjøforsvaret. - Styrke Kystvaktens kapasitet og kapabilitet. Sikre bedre samarbeid med Politiet. - Heimevernets kapasitet og kapabilitet må styrkes. Heimevernet må sikres nok trening, flere våpensystemer og moderne styrkemultiplikatorer.	Forsvars- og beredskapspolitikk Kontroll av kystleden Norge er kalt opp etter skipsleden. Materiell, forsyninger og alliert støtte må komme sjøveien, kontroll av skipsleden er derfor svært viktig for landets integritet, forsvar og beredskap. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
18	Bergenhus arbeiderpartilag	Bergenhus Arbeiderpartilag vil: - Gi tilskudd til rederier som har sikkerhetsklarerte offiserer. - Ta til orde for en «Vær varsom plakat» for norske rederier og forsvarskritisk industri. - Legge til rette for bedre samarbeid mellom Forsvaret, sivil kompetanse og industri. - Gi tilskudd til sivil cyberberedskap. Legge til rette for trening og kunnskapsspredning.	Forsvar- og beredskapspolitikk Hybride trusler Luftfarten blir GPS jammet i Nord-Norge, russerne har kuttet internettkabelen til Svalbard og norske bedrifter blir utsatt for infiltrasjon, spionasje og cyberangrep. Vi må styrke integriteten og forsvarsevnen til norske bedrifter og sivilsamfunnet. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
19	Bergenhus arbeiderpartilag	- Vi må sette av midler til trening, og kapasitet i den sivile spesialisthelsetjenesten til å kunne ta imot militære traumpasienter. - Totalberedskapskomisjonens rapport må leses i sammenheng med langtidspanen for forsvaret. Bør følges opp med en egen langtidspan for totalberedskap.	Forsvars- og beredskapspolitikk Et godt totalforsvar Ved krise og krig må den samfunnskritiske delen av sivilsamfunnet og Forsvaret samvirke. Vi må styrke integriteten og forsvarsevnen til norske bedrifter og sivilsamfunnet. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
20	Bergenhus arbeiderpartilag	- Legge til rette for økt inntak og økt utdanning i maritim sektor. - Innrette offentlige anbud slik at leveringssikkerhet, sikkerhetsklarert produksjon og vedlikehold, samt samarbeid med nasjonal teknologi og kompetanse er viktige momenter ved valg av leverandør. - Kjøpe inn flere Stridsbåt 90 eller tilsvarende materiell, for rask forflytning av kysttropper.	Forsvars- og beredskapspolitikk Anskaffelse av materiell Hele NATO skal nå bestille nytt utstyr. Vi har den kompetansen som trengs i norsk forsvarsindustri og ved norske verft for å utvikle og produsere alle de skipstypene vi trenger (med unntak av ubåter, som allerede er bestilt fra Tyskland). Ved å bygge de nye skipene til Sjøforsvaret i Norge sikrer vi at Norge blir prioritert, samtidig som vi legger til rette for utvikling av forsvarskritisk teknologi og kompetanse. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
21	Bergenhus arbeiderpartilag	- Omorganisere Forsvaret slik at de med operativt ansvar blir eier av det materiellet de bruker, og kan gjennomføre ansettelser når det trengs. - Sikre at alle forsvarsgrener er godt representert i avgjørelsesforaene i Forsvaret. - Sikre at de militære skolene øker inntaket vesentlig, helst dobling av inntaket, allerede i 2025. - Opprette en lønnet reserve for alle våpengrenene, legge til rette for studenter.	Forsvars- og beredskapspolitikk Personell Forsvaret trenger mer personell, og det haster. Dette er nødvendig for å sikre økt kapasitet og utholdenhet. Vi må legge til rette for at Forsvaret blir en attraktiv arbeidsgiver, med gode vilkår og en spennende karriere. Grunnbeilken må være en allmenn verneplikt, men legge til rette for at kompetansen fra førstegangstjenesten fortsetter på sjø- og krigsskolen eller at soldatene har en bistilling i en lønnet reserve. Reservistene kan for eksempel ansettes i en 20 % stilling hvor de får tilsvarende i lønn. Reservistordningen bør tilrettelegges for at studenter kan stå i stillingen som en bistilling i tillegg til studier. Det bør stilles krav til koordinering mellom Forsvarets øvelser og høyere utdannings eksamener. Øving kan for eksempel skje på ettermiddager, i helg og i fellesferien. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
22	Bergenhus arbeiderpartilag	-Kjøpe inn mer luftvern enn det som fremgår av langtidspanen, slik at vi kan beskytte sivilbefolkningen, og forsvare forsvarskritisk infrastruktur, industri, og byer som f. eks Bergen -Det må utarbeides en totalberedskapskampanje som opplyser befolkningen -Investere i og ruste opp tilfluktsrom. Utrede alternativer til tradisjonelle tilfluktsrom -Opprette flere beredskapslagre og generatorer for alternativ produksjon av energi	Forsvars- og beredskapspolitikk Sikre totalberedskapen Vi må ha mer luftvern, erfaringen fra Ukraina viser at noen raketter og bomber alltid kommer gjennom. Arbeiderpartiet i Bergen ønsker å gjøre mer for å beskytte sivilbefolkningen. Sivilbefolkningen må ha tilgang til tilfluktsrom og få en innføring i sivil beredskap. Som en del av totalberedskapen må vi investere i og ruste opp tilfluktsrom, og kommunene må få klare krav fra staten om hvilke krav som stilles. Det bør også utredes hvilke alternativer til tradisjonelle tilfluktsrom som finnes i dag, herunder mulig sambruk med andre funksjoner som parkeringsanlegg, fjellhaller, tunneler etc. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
23	Bergenhus arbeiderpartilag	- Modernisere norsk verne- og rettighetsbærende lovgivning, med digitale formkrav. - Oppdatere lovverket slik at det legger til rette for økt digital inkludering og åpen kode-delning. - Utvikle modeller til forvaltningen for å forstå effektene av digitalisering. - Utvikle verktøy som sikrer bedre samhandling mellom kommuner, statlige og private aktører. - Sikre mer og bedre etter- og videreutdanning av digital kompetanse.	Digitalisering Sikre nasjonal innovasjon – Samarbeid mellom forskning, næring, forvaltning og myndighet Samlet sett kan vi skape 5600 milliarder frem mot 2040 gjennom effektivisering av forvaltningen og utvikling av ny teknologi, løsninger og produkter. Norge er i dag verdensledende innenfor bruk av KI i noen bransjer, som f. eks havbruksnæringen. Skal vi fortsette å være verdensledende og sikre konkurransefortrinn må vi legge til rette for økt innovasjon. Økt samarbeid mellom forskning, næring, forvaltning og myndighet vil være til interesse for alle, og vil kunne legge til rette for synergi og økt innovasjon. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Digitalisering
24	Bergenhus arbeiderpartilag	- Øke det digitale kompetansenivået i samfunnet – slik at flere klarer å identifisere svindelforsøk. - Støtte utvikling av verktøy som gjør det enklere å oppdage svindel og stoppe misbruk av data.	Digitalisering Svindel – Phishing og scam Det er sannsynlig at svindelforsøk med bruk av KI vil øke i årene fremover, samtidig som det blir vanskeligere å identifisere at man er under et svindelangrep Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Digitalisering
25	Bergenhus arbeiderpartilag	- Øke bunnfradraget i formueskatten.	Øke bunnfradraget i formueskatten Formueskatten er en omfordelende skatt som bidrar til økonomisk omfordeling i landet. Faktum er at mesteparten av formueskatten betales av landets aller rikeste, personer med aksjeformuer i milliardklassen. Arbeiderpartiet ønsker å skjerme pensjonister med nedbetalte hus, eiere av små bedrifter og oppstartsselskaper ved å øke bunnfradraget istedenfor å fjerne hele formueskatten. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Skatt
26	Bergenhus arbeiderpartilag	- Bygge ferjefri E39, Os - Stord.	Samferdselspolitikk Bygg ferjefri E39: Os-Stord Strekningen Bergen-Stavanger er det tettest befolkede området på E39 Kyststamveien. Med Hordfast til en trafiksikker 4-feltsmotorvei og bro, erstattes 5 ferjeforbindelser. Det vil knytte Vestlandet tettere sammen, skape større bo- og arbeidsområder og gi konkurransemessige forutsetninger for næringslivet. Reisetiden vil bli dramatisk redusert og veien vil være døgnåpen. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Samferdsel
27	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Partidemokratiet i Arbeiderpartiet i Bergen	Mellom hvert årsmøte er representantskapet som kjent partiets øverste organ. Her skal saker drøftes og vedas for bl.a. å gi bystyregruppen råd, føringer, pålegg for hva partiet skal mene i enkeltsaker. Representantskapsmøtene er jo for det meste organisert slik at det annenhver gang er temamøter, og de andre gangene presenteres det saker som skal debatteres, og stemmes over. Vi i Fyllingsdalen Arbeidersamfunn synes det ville vært en stor fordel om de sakene som skal debatteres, og stemmes over, blir sendt ut til de ulike lokallagene på forhånd. Dermed vil vi få bredere og mer grundig behandling. Vi vil trekke fram nominasjonsprosessen til stortingsvalget som veldig godt gjennomført av partiet. Vi tror at medlemmene på denne måten vil føle seg involvert på en helt annen måte i de aktuelle sakene som berører partiet og partiets arbeid inn mot bystyrets behandling. Det er ikke til å stikke under en stol, at flere lokallag sliter med lav oppslutning på sine medlemsmøter. Involvering er viktig for å holde interessen for politikken vedlike. Forslagsstiller: Jan Hetterud, leder i FAS	Oversendes det nye styret	Organisasjon
28	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen støtter at man utreder å korte ned grunnskolen med ett år, tilbake til niårig grunnskole. I motsetning til de signaler som er gitt om å gjøre dette gjennom å kutte sisteåret i grunnskoleutdanningen, mener vi at utsatt skolestart er en bedre løsning. Vi mener derfor at man må utrede en ordning med niårig grunnskole og skolestart for 7-åringene.	Både evalueringer om seksårsreformen og tilbakemelding fra skolene peker i retning av at det forespeilte lekåret som førsteklassene skulle få ved mange skoler ikke har blitt en realitet. Dette skyldes både fysisk og pedagogisk organisering i skolene. I forhold til seksåringenes naturlige lekaserte utvikling bør det derfor utredes om ikke det vil være en bedre løsning å utsette skolestart til syv år og heller la barn få et ekstra år i barnehagen, som både fysisk og pedagogisk er bedre i stand til å ivareta barnas primære behov og utvikling. Forskningen som ble igangsatt før innføringen, men reformen ikke ventet på, konkluderte med at dersom man ønsket mer lek for 6-åringene, så var barnehage riktig, om man ønsket skole, så burde man innføre skole fra høsten det året de fylte 6 år. Den mellomløsningen som ble vedtatt ble beskrevet som en utopi, og erfaringene fra 1997 viser at dette var riktig konklusjon.	Oversendes redkom	Skole og utdanning
29	Arbeiderpartiets universitetslag	AiB anerkjenner de enorme verdiene og potensialet til å løse samfunnsutfordringer som er i Norges store dataressurser. KI og andre moderne analysemetoder åpner både kjente og ukjente potensial, men tilgjengelig og sikker bruk (personvern og nasjonale interesser) krever en offensiv datapolitikk, underlagt nasjonal kontroll der merverdien kommer fellesskapet til gode.	Bedre data, bedre tilgang til data og bedre datadeling er den enkeltfaktoren som kan ha størst betydning for at forskning skal kunne bidra til å løse samfunnets og næringslivets utfordringer. Riksrevisjonen viser til mangelfull infrastruktur og bedre tilgang på data av god kvalitet er viktige forutsetninger for å ta i bruk kunstig intelligens i større skala. Norges totalberedskap og samlede sivile og militære motstandskraft vil være avhengig av samarbeid og datadeling mellom offentlige myndigheter, militære og sivile aktører, næringsliv og lokalsamfunn. Målet må være at data blir et fellesgode som er underlagt demokratisk nasjonal kontroll og gir like vilkår for konkurranse – og samtidig større muligheter for forskning, innovasjon og verdiskaping. En god forvaltning og deling av data bør ha som mål å økonomiske gevinster tilbakeføres til fellesskapet der data produseres. Det å tilgjengeliggjøre og sikre data er en kostnad, men kostnaden ved ikke å gjøre det er større. Insentiver som motiverer bedrifter, det offentlige og andre dataforvaltere til deling må vurderes. Datadeling og sikring må lønne seg.	Oversendes redkom	Digitalisering

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
30	Arbeiderpartiets universitetslag	Regjeringen ønsker satsning på utvinning av havbunnsmineraler av gode grunner, både for å sikre et grønt skifte i energibruk, og et geopolitisk behov for å sikre viktige mineraler for Norge og allierte nasjoner. Dessverre gjør dette at det lett blir tatt farlige snarveier. Omfattende usikkerheter knyttet til miljøvirkninger knyttet til områdene og teknologi må først kartlegges av offentlig finansierte forskningsinstitusjoner.	Teknologiene, som det er flere av, er nærmest uprøvde, og miljøvirkningene, som vil være avhengig av hva slags teknologi som velges, er stort sett ukjente. Omfattende kartlegging av teknologi og miljøvirkninger er derfor nødvendig før utvinning i større skala kan starte. Områdene som er valgt ut for marin gruvedrift er på dypt vann i Nord-Atlanteren, og har egne utfordringer, blant annet med redusert dannelse av dypvann de senere årene, og mulig oksygensvikt. Selv om de viktigste fiskeressursene står andre steder i vannsøylen, er det ukjent hva slags virkninger større inngrep i dyphavet kan ha for disse bestandene. Vi er ikke kategoriske motstandere av utvinning av havbruksmineraler. Enhver gruvedrift har miljøvirkninger, men gir også materialer som er nødvendige for å erstatte for eksempel fossil energibruk. Også gruvedrift på land har omfattende miljøvirkninger. Det vil være uheldig å overlate kartlegging av miljøvirkninger til private industriforetak med økonomisk interesse av selve utvinningen. På samme måte som for akvakultur og havvind bør derfor offentlig finansierte forskningsinstitusjoner få et hovedansvar for å foreta slik kartlegging.	Oversendes redkom	Klima/energi
31	Bergen AUF	Tredje juridiske kjønn AiB vil: • Innføre ett tredje juridisk kjønn • Innføre en midlertidig nasjonal juridisk annerkjennelse av den tredje kjønnsformen «X» eller 'annet' frem til det internasjonale systemet er kommet på plass, og det kjønnsbinære systemet for fødselsnummer er blitt tilpasset det tredje kjønn.	Innføring av et tredje midlertidig tredje juridisk kjønn, mot innføringen av en permanent løsning. Norge kan ikke kalle seg ett fritt land før folk kan få velge å identifisere seg slik de vil. Personer som identifiserer seg som ikke-binære eller som er interkjønn i Norge har i dag ingen juridisk annerkjennelse. I tillegg er ikke-binære og interkjønn-personer klart bevisst mer utsatt for mobbing, trakassering, selvmordstanker og lignende. I 2016 vedtok Stortinget en lov som tillot personer å endre sitt juridiske kjønn uten krav om medisinske inngrep, og debatten rundt ett tredje kjønn begynte for alvor i 2015, likevel er det fortsatt ikke kommet noen offisiell annerkjennelse av et tredje kjønn. Interkjønn-personer er personer som er biologisk født utenfor den binære normen Ikke-binære er personer som identifiserer seg som noe annet enn den binære normen.	Oversendes redkom	Helse
32	Bergen AUF	Fjerne merverdiavgiften på bruksalg. AiB vil: • Fjerne merverdiavgiften på salg av brukte varer.	Dagens system hvor selgere må betale merverdiavgift på brukte klær – klær som det allerede er blitt betalt merverdiavgift på – er urettferdig. For å nå klimamålene er det helt nødvendig at det blir billigere å velge miljøvennlig – å velge gjenbruk. Vi trenger en sirkulærøkonomi, ikke en bruk- og kast-økonomi. I dag blir 97% av klærne gitt til gjenbruk i Norge, sendt ut av Norge. Derfor må denne ekstra avgiften fjernes med en gang, og gjenbruk må oppfordres sterkere til. Arbeiderpartiet sin politikk prioriterer økologi over økonomi – Det må gjenspeiles i vår politikk.	Oversendes redkom	Skatt
33	Bergen AUF	Forbud mot import av varer med PFAS. AiB vil: • Innføre et forbud mot import av varer av typen klesplagg og lignende som inneholder polyfluoroalkyle substanser (PFAS).	Regulering av varer som kommer inn til Norge er nødvendig. Kun dette kan få en slutt på overforbruket av klær som blir solgt hovedsakelig fra nettbutikker som Temu. Arbeiderne som produserer for Temu jobber under tvilsomme arbeidsforhold. Klærne de produserer også tvilsomme. Mange inneholder såkalte polyfluoroalkyle substanser (PFAS). Dette er substanser som virker hormonforstyrrende og kan skape Ett forbud mot PFAS vil i tillegg i realiteten kraftig redusere import av varer produsert under tvilsomme arbeidsforhold. AUF må gjøre det vanskeligere for nettbutikkene å skape monopol på markeder og å slippe å tenke på klimaet.	Oversendes redkom	Næring
34	Bergen AUF	Utdanning for fremtiden. AiB vil derfor -Arbeide for at minst 15% av norsk bistand skal gå til utdanningsformål innen 2030 og prioritere støtte til grunnutdanning i lavinntektsland, med særlig fokus på jenter og marginaliserte grupper. -Øke samarbeidet med internasjonale organisasjoner som UNESCO og UNICEF for å fremme utdanningsprosjekter og støtte initiativer som fremmer digital læring og tilgang til teknologi i utviklingsland. -Arbeide for å eliminere kjønnsforskjeller i utdanning ved å støtte programmer som sikrer at jenter har like muligheter til å fullføre skolegangen. -Fremme utdanning som inkluderer bærekraftig utvikling og miljøbevissthet.	Utdanning er en grunnleggende menneskerettighet og en nøkkel til å bekjempe fattigdom, fremme likestilling og sikre bærekraftig utvikling. Global solidaritet og fred er grunnmuren til vår ideologi. Tilgang til kvalitetsutdanning er avgjørende for å styrke individers muligheter og for å bygge stabile, likestilte og fredelige samfunn. I en globalisert verden er det viktigere enn noen gang at vi tar ansvar for å bidra til utdanning på tvers av landegrenser. Derfor ønsker vi at Norge forplikter seg til å øke investeringene i global utdanning som en del av vår internasjonale utviklingspolitikk.	Oversendes redkom	Skole og utdanning

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
35	Bergen AUF	Solcellepanel på alle offentlige bygg. Aib vil: 1. At alle nye offentlige byggprosjekter skal designes med integrerte løsninger for solcellepaneler eller annen egnet strømproduserende teknologi fra starten av planleggingsfasen. 2. At det opprettes en offentlig finansieringsordning for å støtte implementeringen av disse teknologiene. 3. Alle installasjoner skal møte nasjonale og internasjonale standarder for sikkerhet og effektivitet. 4. At det skal investeres i utdanning og opplæring av arbeidskraften. 5. At det skal igangsettes informasjonskampanjer for å øke bevisstheten om fordelene med fornybar energi og involvere lokalsamfunnet i overgangen til en mer bærekraftig fremtid. 6. Unnlate enkelte bygg fra solcellepaneler, ettersom byggene kan være verneverdige eller bli ødelagt av solcellepaneler.	I lys av de økende utfordringene knyttet til klimaendringer og behovet for å fremme bærekraftig utvikling, er det av ytterste viktighet å ta i bruk ren og fornybar energi i alle sektorer av samfunnet. Offentlige bygg står som nøkkelaktører i denne transformasjonen. Ved å utruste disse byggene med solcellepaneler eller annen strømproduserende teknologi, kan man redusere karbonavtrykket, øke energisikkerheten, og fremme teknologisk innovasjon.	Oversendes redkom	Energi/klima
36	Berghus arbeiderpartilag	- Gi insentiver for overgang til lukkede anlegg, for eksempel gjennom lettelser i skatter og avgifter for de som tar bærekraftige grep. - Gi tillatelser til fullskala testing av gryteklare, lukkede og bærekraftige anlegg.	Fremtidens Havbruk Arbeiderpartiet er tilhenger av at det skal produseres bærekraftig sjømat. Vi ønsker at det skal kunne komme vekst i havbruksnæringen, men ser at utfordringene næringens fotavtrykk har på miljøet er uheldig for fjordene og villfisker. Samtidig som disse utfordringene hindrer næringens ønske om vekst. Teknologiutviklingen trenger intensiver for å skyte fart, samtidig som vi må gi gode og forutsigbare muligheter for aktører som prøver ut ny teknologi. Den nye teknologien er fremtiden, da må vi gi gode forutsetninger for at den nye teknologien kan skapes. Arbeiderpartiet i Bergen vil:	Oversendes redkom	Næring
37	Årstad arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet i Bergen arbeider for grensejustering mellom Berghus og Årstad Bydel blir gjennomført slik at Årstad Gård mv blir del av Årstad Bydel.	Benevnelsen Årstad Bydel blir direkte feil at gamle Årstad Gård – Årstadvollen mv. er lagt til Berghus Bydel . Det vil være naturlig at man justerer bydelsgrensen slik at gamle Årstad gård og dermed Haukeland Gård som ligger mellom ligger mellom Årstad og Kronstad innlemmes som del av Årstad Bydel.	Oversendes redkom	Byutvikling
38	Årstad arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet i Bergen skal jobbe for at det kommer flere muligheter til å ta seg opp på stien iform av tilrettelagte snarveier.	Hele Løvstien hadde offisiell åpning av traseen vinteren 2024. Arbeiderpartiet i Bergen var sterkt delaktig til at trassen fikk den fulle størrelsen sin i årene da AP styrte Bergen fra 2015-2023. Stien gir anledning til at folk kan drive med lavterskel mosjonsaktivitet som igjen bidrar til bedre folkehelse. Likevel er det slik at det få muligheter for å komme seg opp på stien og særlig mellom strekket fra løvstakkeveien til Langeskogen er det bare 1 mulighet for å komme seg opp på stien og det er fra Kristian Bings vei.	Oversendes redkom	Byutvikling
39	Årstad arbeiderpartilag	Ved oppussing av Slettebakken skole vil Arbeiderpartiet jobbe for at det kommer egnede kultursaler på eller i nærheten av Slettebakken skole og at det jobbes for en folkescene hvor større bydelsarrangementer kan avholdes.	Slettebakken har få muligheter for å drive med kulturaktivitet. Det har vært innbyggerforslag om at bunnpris bygget kunne få muligheten til å bli et bibliotek, men ble nedstemt i bystyremøte i 2024. Behovet er der fortsatt og Slettebakken skole skal etter skolebruksplanen pusses opp de neste årene.	Oversendes redkom	Byutvikling
40	Årstad arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet vil fortsette arbeidet med å etablere en tydelig statlig og helhetlig styring av norsk jernbane.	I juleferien 2024 var vi alle vitne til at togene i Norge stod stille og ingen eller få kunne hjelpe. Flere måtte ta taxi, buss eller andre fremkomstmidler for å komme dit de skulle. Det har vært nok tragiske tilfeller der alle togselskapene står og peker på hverandre og legger skyld på andre. Staten og Vy burde ta eierskapet tilbake og gjøre dette til en statlig ordning igjen.	Oversendes redkom	Samferdsel
41	Arbeiderpartiets universitetslag	Havforskningsinstituttet må styrkes. Som statens viktigste verktøy for å sikre ansvarlig forvaltning av ressursene til havs, ressurser som 70% av våre eksportinntekter er basert på, så trenger HI stabile og tilstrekkelige ressurser og infrastruktur. Både i form av personal, båter og bygg. Derfor må regjeringen øke innsatsen på havforskning og HI.	Regjeringen mottok «Strategisk gjennomgang av Havforskningsinstituttet» fra konsultentselskapet Deloitte AS den 20 august 2024. https://www.regjeringen.no/contentassets/f58445c35c584c208cba8f8be1150838e/strategiskgjennomgang-av-havforskningsinstituttet.pdf Rapporten anbefalte at regjeringen først måtte bestemme det fremtidige mandatet til Havforskningsinstituttet før det ble gjennomført eventuelle nedskjæringer. Allikevel er HI nå pålagt å kutte ca 80 stillinger over de neste 3 årene. Havnæringene har vært og kommer til å være blant våre viktigste næringer. Det er derfor uforståelig at Ap/Sp regjeringen velger å kutte i havforskningsmidler og krever at nybygget skal nedskaleres.	Oversendes redkom	Energi/klima
42	Arbeiderpartiets universitetslag	Bergen kommune må kjenne sin besøkelsestid og avklare tomteprisen for HI slik at byggeprosessen ikke stopper opp. Dette er viktig for å beholde og styrke det viktige forskningsmiljøet i Bergen.	Kommunen har i lengre tid trenert tomtevalg og nå krever Meyer byrådet en svært høy pris for tomten. Det var Erna regjeringen som i sin tid bestemte rammen for bygget, og jo mer som går til tomt desto mindre til nybygget. Andre byer står i kø for å overta Havforskningsinstituttet. Avdelingen i Tromsø har blitt styrket de siste årene og mange krefter ønsker også Fiskeridirektoratet lokalisert i Nord-Norge.	Oversendes redkom	Byutvikling
43	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet ønsker å styrke forskningen og den akademiske friheten til de veletablerte universitetene som har stor faglig bredde fordelt på mange fakultet. Dette er viktig for å sikre kvalitet og intellektuell beredskap for hele samfunnet, for små, spredte miljøer kan ikke skape den vitenskapelige dialogen på tvers av fag som er nødvendig.	Forskning og vitenskap må ligge til grunn når man tar politiske beslutninger, men politiske styring må ikke hindre ny eller utviklingen av eksisterende kunnskap. Den akademiske friheten svekkes også her i Norge ved at ressurser styres for å oppnå politiske mål. Det er lett å gripe til forsknings og utdanning som et politisk verktøy, det er lett å skape aksept for nødvendigheten av å vite hva ressursene går til, men om samfunnet ikke sikrer store og brede universiteter som er i stand til å ivareta også små, og tilsynelatende uviklige fag, så vil ikke forskning og utdanning fungere som det politiske verktøyet som det blir påstått at det er. For å sikre vitenskap kvalitet og akademisk frihet må de store breddeuniversitetene sikres frie midler uten politisk styring utover at det skal gå til å sikre bredde og kvalitet.	Oversendes redkom	Skole og utdanning

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
44	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Fyllingsdalen arbeidersamfunn vedtok på siste styremøte, 6.1.25 ønske om at partiets programkomiteen tar bort linjene 3108 Og 3109 fra programmet: Endre alkohollovgivningen slik at kommuner kan definere avgrensede friarealer og parker hvor det er tillat å drikke alkohol	Opprettholdelse av alkoholfrie soner.	Oversendes det nye styret uten realitetsbehandling. Inngår i programprosessene for stortingsvalget 2025.	Helse
45	Arbeiderpartiets universitetslag	De akademiske kontrollmekanismene i form av muntlige eksamener, eksterne sensorer, offentlige disputaser og åpen debatt på tvers av fagmiljøer må ikke bli ofret for å spare penger. Tillit til institusjonene, gradene, kandidatene og forskningen hviler på at der er reell og åpen kvalitetssikring helt ned på nivå med enkelteksamener. Dette er også med på å sikre kandidatenes rettssikkerhet.	For å spare ressurser har flere institusjoner valgt å gjennomføre sensur og andre kvalitetssikrende akademiske institusjoner som prøveforelesninger og disputaser på billigst mulig måte. Dette gjør at der ikke er tilstrekkelig kontroll med kvalitet og mulighet for juks, ved for eksempel på KI. Det åpner også muligheter for nepotisme og lite faglig kontroll med fagmiljøer. Derfor må der stilles krav til at slike kvalitetskontroller ikke blir salderingsposter.	Oversendes redkom	Skole og utdanning
46	Arbeiderpartiets universitetslag	Skattefunnsordningen må strammes inn og krav til forskning, og krav om involvering av forskningsinstitusjoner må stilles.	Dagens system åpner for ukritisk overføring av verdier fra det offentlige til private bedrifter. Ressurser som skulle gått til forskning blir brukt til interne utviklingsprosjekter i bedriftene, og i noen grad til ting som hverken kan regnes som forskning eller utvikling.	Oversendes redkom	Skatt
47	Bergen arbeidersamfunn	Styrke Forsvaret i tråd med Langtidsplanen for Forsvaret Utvikle konkrete tiltak for å hindre og reagere på bruken av hybride verkemiddel mot Noreg inkludert sabotasje og cybersabotasje. Styrke arbeidet med å støtte opp ein regelstyrt internasjonal orden, for eksempel ICJ/ICC, også gjennom å reagere sterkt mot dei som bryt denne Utarbeide ein handelspolitikk som gjer Noreg mindre sårbar for internasjonal politisk press.	Noreg har som småstat sterke interesser i at det internasjonale systemet er regelstyrt. I dag ser vi ei utvikling der vår nabo Russland hevdar sin rett til å avgjere med makt kva land som skal eksistere og kva grenser som skal gjelde. Der er ein grenselaus allianse mellom Russland og Kina med uttalt mål om å lage ein ny verdsorden. Dei demokratiske landa må difor støtte kvarandre for at det framover ikkje berre skal bli den sterkaste sin rett som gjeld. Men også mellom dei demokratiske landa er det usikkerheit. I Europa kan ein nemne fleire land der ulike valresultat kan gjere dei mindre einige med viktige norske interesser. Det same gjeld vår viktigaste allierte USA. Brexit viste og fram krefter i Storbritannia som ønsker ei anna retning enn Europeisk samarbeid. Noreg må styrke eigen evne til å ivareta sine egne interesser og tryggleik i denne nye situasjonen.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
48	Bergen arbeidersamfunn	Bergen arbeidersamfund ber regjeringa sørge for at Noreg intensiverer både våpenhjelp og humanitær støtte til Ukraina slik at dei kan gjere slutt på all Russisk okkupasjon. Noreg må sørge for effektive sanksjonar mot Russland og Belarus. Noreg må vere ein pådriver for at resten av NATO aukar sin støtte saman med Noreg.	Regjeringa sitt nivå på støtte til Ukraina det siste året har ikkje vore tilstrekkeleg. Den folkerettsstridige og brutale russiske krigføringa og okkupasjonen av Ukraina fører til stadig meir liding. Ein slutt på kamphandlingane utan russisk nederlag vil ikkje medføre fred. Åra 1940-1945 lærte Noreg at okkupasjon ikkje er fred. I Ukraina er det demokratiet som står imot det totalitære. Vinner Russland vil vi truleg sjå enno meir liding i Europa. Ukraina må altså setjast i stand til å vinne krigen og Russland må tape. Sterkast mogleg våpenhjelp er dessverre det viktigaste verkemiddelet.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
49	Bergen arbeidersamfunn	Regjeringa bør gjere det lettare å fatte vedtak om utvisning av utanlandske statsborgarar utan legitim tilknytning til Noreg som er involvert i eller mistenkt for alvorleg kriminalitet.	Det er ein aukande trend at utanlandske kriminelle nettverk utvidar sin aktivitet til Noreg. Fleire av aktørane utnyttar personar under kriminell lågaldre busett i Noreg til å gjennomføre kriminalitet. Tilgang til Noreg er ikkje ein uinskenk rett og utvisning bør kunne nyttast som eit aktivt verkemiddel for å hindre alvorleg kriminalitet.	Oversendes redkom	Justis
50	Bergen arbeidersamfunn	Det bør innførast krav til uhilda og kvalitetssikra undersøkingar av naturverdiar før oppstart av reguleringsplanar eller tiltak som potensielt kan bygge ned natur.	NRK har ved fleire høver dokumentert at konsultentselskap, utbyggjarar og kommuner har for dårleg kunnskap om naturtap før utbyggingar blir vedtatt. Viktig natur kan derfor gå tapt. Demokratiske organ må sikrast eit korrekt kunnskapsgrunnlag før vedtak.	Oversendes redkom	Klima/energi
51	Laksevåg arbeidersamfunn	Mer innfartsparkering er et viktig kollektivtiltak. Forslag til vedtak: Laksevåg Arbeidersamfund mener det må bygges ut mer gratis innfartsparkering langs kollektivknutepunktene i Bergen	Bergen mangler tilstrekkelig innfartsparkering ved kollektivknutepunktene. Mangelen skaper frustrasjon blant dem som er avhengig av bil de første etappene, og hindrer dermed muligheten til å bruke kollektivtransport. I statlig planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging står det klart at det bør legges til rette for innfartsparkering langs hovedlinjene for kollektivtrafikken. Å bygge nok gratis innfartsparkering er et viktig kollektivtiltak.	Oversendes redkom	Samferdsel
52	Laksevåg arbeidersamfunn	Ubåt museum i Bergen. Forslag til vedtak: Arbeiderpartiet i Bergen skal jobbe for at det etableres et ubåtmuseum i ubåt-bunkeren "Bruno" på Laksevåg, når Forsvaret flytter vekk fra området.	Bergen er en ubåt-by, og det har vi vært lenge. På Laksevåg ligger ubåt-bunkeren "Bruno". Bygget som base for tyske ubåter under andre verdenskrig. Dette krigshistoriske minnesmerke er i dag i Forsvarets eie, og fortsatt i bruk. I forbindelse med anskaffelse av nye ubåter har Forsvaret varslet at de vil flytte ubåt virksomheten på Laksevåg til Haakonvern. Dette vil antakelig skje på starten av 2030-tallet. Bergen bør da benytte anledningen til å etablere et ubåt museum i ubåtbunkeren "Bruno". Dette kan bli en nasjonal og internasjonal turistattraksjon.	Oversendes redkom	Kultur

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
53	Arbeiderpartiets universitetslag	AiB vil arbeide for en raskest mulig restaurering av De kulturhistoriske samlinger ved U.museet i Bergen, som har holdt stengt siden 13. mai 1322. Gjenåpning av museet bør være til det store Nasjonaljubileet i 2030. AiB ønsker et ekstraordinært finansiert prosjekt, i samarbeid mellom departementene, ettersom dette bør være et felles løft både for forskning og formidling av de rikholdige samlingene til hele befolkningen.	Universitetsmuseet i Bergen feirer 200-årsjubileum i 2025. Bergens Museum var forløperen til Universitetet i Bergen, som ble grunnlagt i 1948. Den snart 100-år gamle bygningen til De kulturhistoriske samlinger trenger total renovering. Bygningen tilfredsstiller ikke dagens klimatiske eller branntekniske krav til sikker oppbevaring av det verdifulle gjenstandsmaterialet og har ikke universell utforming eller den standard et moderne museumsbygg krever. Dette er et prosjekt som like mye er kultur- og museumsformidling og slik bør være en selvsagt del av kulturbudsjettet, som det er oppgradering av en fremragende forskningsinstitusjon. Samlingen inneholder uvurderlig viktige gjenstander med et stort tidsspenn. Når 2030 er et naturlig åpningsår, legges det vekt på den feiringen av Olav Haraldsson og slaget på Stiklestad og den påfølgende kristning og statsutvikling, som det store Nasjonaljubileet 2030 skal markere. Samlingen av alterforstykker (frontaler), malt på tre, fra høy- og senmiddelalder er én av to så store og verdifulle samlinger på verdensbasis. Det være seg mumier eller kirkekunst, Ap ønsker ikke flere tiår uten formidling av denne rike kulturarven til barn, ungdom og besøkende fra inn- og utland.	Oversendes redkom	Kultur
54	Arbeiderpartiets universitetslag	AiB forventer Driftsfinansieringen av Bergen Nasjonale Opera trappes opp umiddelbart til to fullskala produksjoner i året og fortsatt satsning for å minske skeivfordeling for Harmonien og KODE. Opprustning av Den Nasjonale Scene med nytt beregnet behov for ekstra 100 millioner. Griegakademiet skal ferdigstilles fortløpende, Griegkvartalet realiseres. Fartøyvernet styrkes gjennom økte tilskudd over post 74 Tilskudd til fartøyvern	Kulturfeltet er en vesentlig del av samfunnets beredskap i krevende tider og kunstnerne blir fort skadelidende. Det er derfor særlig viktig at Ap realiserer løftene fra Stortingsvalgprogrammet når det gjelder både ramme av BNP, et nytt kulturløft og utvalgte satsninger. Arbeiderpartiet i Bergen viser til skeivfordeling for Bergen Nasjonale Opera, Bergen Filharmoniske Orkester og Kode og nødvendige investeringer i bygg. Det vises spesielt til Den Nasjonale Scenes behov for økt rehabiliteringsramme på 100 millioner, pga endrede krav til universell utforming, arbeidsmiljø og bærekraft. For den lange vestlandskysten bør tilskudd til kystkultur, inkludert fartøyvern økes og forhindre at viktig kulturarv tapes.	Oversendes redkom	Kultur
55	Arbeiderpartiets universitetslag	Forskning viser at kompetanse på spesialistnivå kombinert med god organisering innen palliasjon er kostnadseffektivt både i sykehus og kommuner. Derfor må palliativ medisin med både bredde- og spisskompetanse videreutvikles, også i Norge. En formalisering av utdanningen er helt nødvendig for rekruttering og kvalitetssikring og for å beholde og videreutvikle tilbudet som er bygget opp.	De siste 25 årene har palliasjon – lindrende behandling – vært anerkjent som et medisinsk spesialområde i Norge. Hovedmålsettingen er å lindre smerter og andre plagsomme symptomer hos pasienter som lever med alvorlig sykdom, og støtte pasienter og pårørende slik at de kan oppleve best mulig livskvalitet. Palliasjon er teamarbeid, men legens kompetanse i palliativ medisin spiller en nøkkelrolle i symptomlindring og håndtering av komplikasjoner, og for å unngå meningsløs overbehandling. Spesialister i palliativ medisin er de som driver faget fremover gjennom god organisering, forskning og praksis. Siden 2011 har Norge hatt en formalisert utdanning for leger i palliativ medisin gjennom et nordisk samarbeid. Dette opplegget er nå videreført som nasjonale utdanninger i våre naboland. Nå fremkommer det av tildelingsbrev av 19. september 2024 fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet at arbeidet med å etablere en legespesialitet i palliasjon i Norge er stilt i bero.	Oversendes redkom	Helse
56	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet må ta grep for å sikre kontroll på nettleien samtidig som det må bygges ut og vedlikeholdes. Det kan kuttes i offentlige avgifter, kreve at nettleie går til formålet, se på organisering og sørge for at husholdningene ikke subsidierer næringslivet.	Vi må unngå et nytt strømopprør. I dag betaler mange mer i nettleie enn i strøm. Forbrukerrådet mener at husholdningene betaler en urettmessig stor andel av kostnadene i strømmettet ved at de står for ca 30 prosent av strømforbruket, men betaler 50 prosent av nettkostnadene. Om lag 1/3 av nettleien består av avgifter som moms, elavgift og Enova-avgift. Norge har 80 ulike nettselskap, mens Storbritannia har 6. De siste årene har eierne vært mer opptatt av å ta utbytte fremfor å investere i nettet. Det gjelder også Statnett, der regjeringen i fjor tok 744 millioner i utbytte og har doblet det til 1,66 milliarder for kommende år.	Oversendes redkom	Energi/klima
57	Fagbevegelsens partilag	Kommande stortingsperiode skal Arbeiderpartiet sørge for å få tetta dette holet i velferdsstaten. For å sikre god kontroll og styring over dei offentlege utgiftene til tannhelse, skal det innførast prisregulering for tannhelsetenester og endå tydelegare verte definert kva som er nødvendig tannbehandling.	Holet i velferdsstaten skal tettast innan 2029 I Hurdalsplattforma heiter det at: "ein ønskjer ei gradvis utviding av den offentlege tannhelsetenesta med mål om å likestille ho med andre helsetenester." Dette er følgt opp med utvida generelle rettar for alle opp til og med 28 år. Det regjeringssopnemnde tannhelseutvalet peikar i utgreinga si på at ein høgare del av befolkninga i Noreg oppgir å ha eit udekt behov for tannhelsetenester enn det andre som er gjennomsnittet i EU, og vidare at: "bruken av tannhelsetenester heng saman med inntektsnivå." Og dei tilrår med bakgrunn i utgreinga si, å likestille nødvendige tannhelsetenester med andre helsetjenester, og som ei følge av dette at frikortordning blir utvida til å omfatte tannhelse.	Oversendes redkom	Helse
58	Arbeiderpartiets universitetslag	Utformingen av skattesystemet må utformes bedre. AiB mener at skatteutvalgets (NOU 2022: 20) bør følges opp til fordel for dem med lav inntekt. Arbeiderpartiet bør foreslå å redusere aksjerabatten, en økning av bunnfradraget og reduksjon i skattesatsen for formuer, samtidig som det vurderes en kompenserende gjeninnføring av arveavgift på større formuer.	Beskatning av inntekt og pensjon hensyntar fordeling og god ressursbruk på en rimelig måte, spesielt ved at lavere inntekter får en redusert beskatning. Likeledes er innføring av grunnrenteskatt innen fiskeoppdrett og kraftproduksjon gode tiltak. Det gjelder også avgifter på helse- og miljøskadelige aktiviteter. Det er imidlertid viktig av fordelingshensyn og sikring av en rettferdig beskatning at formuesskatt opprettholdes.	Oversendes redkom	Skatt
59	Fagbevegelsens partilag	Det offentlege tannhelsetenesta må byggjast vidare ut. Fylkeskommunen skal ha ei sentral rolle i arbeidet med å utvikle og forvalte den universelle norske tannhelsetenesta i framtida.	Holet i velferdsstaten skal tettast innan 2029 I Hurdalsplattforma heiter det at: "ein ønskjer ei gradvis utviding av den offentlege tannhelsetenesta med mål om å likestille ho med andre helsetenester." Dette er følgt opp med utvida generelle rettar for alle opp til og med 28 år. Det regjeringssopnemnde tannhelseutvalet peikar i utgreinga si på at ein høgare del av befolkninga i Noreg oppgir å ha eit udekt behov for tannhelsetenester enn det andre som er gjennomsnittet i EU, og vidare at: "bruken av tannhelsetenester heng saman med inntektsnivå." Og dei tilrår med bakgrunn i utgreinga si, å likestille nødvendige tannhelsetenester med andre helsetjenester, og som ei følge av dette at frikortordning blir utvida til å omfatte tannhelse	Oversendes redkom	Helse
60	Fagbevegelsens partilag	Gi Entur et større og bedre mandat. Entur er et statlig eid billettselskap som i sin tid ble skilt ut av NSB. Om vi først skal ha Entur, bør selskapet få et forbedret og utvidet mandat til å lage løsninger for tredjeparter, og kunne tvinge alle kollektivaktører til å bruke Entur, slik at prosjektet kan realiseres skikkelig.		Oversendes redkom	Samferdsel

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
61	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet vil at alle skal ha rett til nødvendig tannhelsehjelp og at en innfører et egenandelskort for nødvendig tannhelsetjenester. Barn og unge skal få nødvendig kjeveortopedisk behandling gratis og at den off. tjenesten får ansvar for å gi tilbudet. Den off. tjenesten må bli en del av helsev. esenet og kom. bør få ansvar for primære tjenester og de regionale helsefor. ansvar for spesialisttannhelsetjenester.	Arbeiderpartiets mål er en universell tannhelsetjeneste. Vi vil erstatte dagens lappeteppe av målrettede og behovsprøvede tiltak med en ordning hvor hele befolkningen sikres en rett til nødvendige tannhelsetjenester, slik man har for resten av helsetjenestene. I dag er den offentlige tannhelsetjenesten organisert på fylkeskommunalt nivå og adskilt fra resten av helsevesenet. Arbeiderpartiet vil gi kommunene ansvaret for primære tannhelsetjenester og staten, ved de regionale helseforetakene, ansvaret for spesialisttannhelsetjenester.	Oversendes redkom	Helse
62	Fagbevegelsens partilag	Samlet jernbane: For å oppnå en best mulig jernbane er det nødvendig å samle den i en integrert modell, med utgangspunkt i modellen utarbeidet av Norsk Jernbaneforbund.		Oversendes redkom	Samferdsel
63	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet mener at det også må investeres i langtrekkende luftvern for beskyttelse mot ballistiske missiler også for Bergensområdet og at det bør vurderes for andre forsvarskritiske og befolkningstette områder.	Stortinget har enstemmig vedtatt en ny langtidsplan for forsvarssektoren, jf. Innst. 426 S (2023-2024). Russlands krigføring i Ukraina viser betydning av beskyttelse mot lufttrusler. Det er derfor underlig at regjeringen foreslo kun å investere i langtrekkende luftvern for økt beskyttelse mot ballistiske missiler for ett geografisk område. Forsvarsløftet - for Norges trygghet Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036 ble enstemmig vedtatt av Stortinget 11.juni 2024. Stortinget vedtok å at det i tillegg skulle investeres i langtrekkende luftvern for det sentrale Østlandsområdet, men ikke Bergensområdet. Det til tross for at noe av landets mest kritiske forsvars- og kraftinstallasjoner, samt Mongstad raffineriet som leverer flydrivstoff og sykehus er lokalisert i Bergensregionen. I tillegg må forsvaret være i stand til å beskytte sivilbefolkningen.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
64	Fagbevegelsens partilag	I dag er alle nettskyløsninger av en viss størrelse og kapasitet eid og drevet av kommersielle utenlandske aktører, med sterkt varierende forhold til personvern, arbeiderrettigheter, forbrukerrettigheter med mer. I tråd med Nasjonal Sikkerhetsmyndighet ønsker vi at Norge bør imøtegå denne problemstillingen på en proaktiv måte hvor den essensielle digitale infrastrukturen blir underlagt demokratisk kontroll.		Oversendes redkom	Digitalisering
65	Fagbevegelsens partilag	Asylsøkere og internerte med avslag som sitter i årevis på vent, må få skikkelig helsehjelp og få mulighet til å jobbe og tjene penger, selv om de evt skal sendes ut senere en gang.		Oversendes redkom	Justis
66	Fagbevegelsens partilag	Vi må ta asylsøkere imot i Norge. Dette handler om respekt for folkeretten. Alle har rett til å søke asyl i hvilket som helst land. Arbeiderpartiet bør i gå i mot løsninger der asylsøkere som ønsker opphold i Norge blir sendt til tredjeland.		Oversendes redkom	Justis
67	Arna arbeiderpartilag	Norge må ta i bruk HPV-vaksinetype Gardasil9 i barnevaksinasjonsprogrammet, og det må vurderes et opphengingsløp på gratis HPV-vaksinasjon for unge menn tilsvarende hva som tidligere er gjennomført for kvinner.	Norge er et av få land i Europa som ikke benytter HPV-vaksinetype Gardasil9 i barnevaksinasjonsprogrammet. Vaksinen som her tilbys, er av typen Cervarix, ønsker en Gardasil9 må dette betales av egen lomme. Kreftforeningen og en rekke fagmiljøer påpeker at Gardasil9 gir bredere beskyttelse enn Cervarix, og flere kreftleger mener at andelen med HPV-relatert sykdom ville vært lavere dersom Gardasil9 var den foretrukne vaksinen. I tillegg til dette, er det fra faglig hold som eksempelvis FHI, uttrykt bekymring for unge menn som ikke er vaksinerte. Selv om HPV i stor grad har vært omtalt knyttet til livmorhalskreft, kan også menn bli syke av viruset, blant annet er peniskreft blant unge menn i større grad noe som påvises og knyttes til sykdom som følge av HPV-smitte. For gutter, ble HPV-vaksine en del av barnevaksinasjonsprogrammet fra 2018, og vaksinen har fra da blitt tilbudt gutter i 7.klasse. For jenter ble den tilbudt 9 år tidligere, og etter dette, ble det også et eget program for unge jenter født 1991 og senere - et såkalt opphengingsløp for kvinner opp til 26 år en hadde vaksinasjonsprogram for.	Oversendes redkom	Helse
68	Arna arbeiderpartilag	Skyss bør få bruke skjermene som allerede er installert i hvert kollektivkjøretøy til digital reklame for bedrifter og andre organisasjoner, mot en avgift.	Ett av de mest presserende problemene i Bergen per i dag er de høye billettprisene for kollektivtransporten. Per i dag er billettprisene blant de høyeste i landet. Derfor mener vi at reduksjon i billettpris er en av de viktigste utfordringene for både beboernes og besøkendes trivsel i Bergen. Det har vært mye debatt om dette gjennom året, og en av de viktigste prestasjonene vi kan fremme, er den nye ruten til Bybane nummer 2. Etter en enorm mengde arbeid for å forbedre tilbudet, kan vi ikke la innbyggere gå tilbake til å bruke privat transport som førstevalg. Siden bybudsjettet ikke har nok potensial til å finansiere kollektivtransporten ytterligere, foreslår vi å fokusere på andre potensielle kilder for tilleggsfinansiering. Med det høye antallet passasjerer, gir skjermene en utmerket plattform for effektiv reklame for bedrifter, samtidig som det gir muligheten til å redusere billettprisene. Derfor mener vi at det er både logisk og riktig å utnytte det eksisterende potensialet i kommunen for å øke trivselen for både innbyggere og besøkende, i stedet for kun å øke gebyrene for folk.	Oversendes redkom	Samferdsel
69	Arna arbeiderpartilag	Det må øves større press på å få Oljefondet til å trekke sine investeringer ut av selskaper som medvirker til brudd på folkeretten og menneskerettigheter i okkuperte palestinske områder.	822 europeiske finansinstitusjoner, herav 13 norske, har verdier på over 393 milliarder dollar (4323 mrd kroner) i lån, tegningsgarantier, aksjer og obligasjoner i 58 selskaper som medvirker til brudd på folkeretten og menneskerettigheter i det okkuperte palestinske territoriet. Det norske oljefondet er størst og øverst på listen når det gjelder aksjer og obligasjoner, verdt 220 milliarder kroner. Dette skjer samtidig med en markant forverring av situasjonen på Vestbredden. Oljefondet utelukker selskaper basert på tilrådninger fra Etikkrådet, men kan også forhåndsfiltre selskaper eller selge seg ut av selskaper basert på risiko. Likevel har Oljefondet eierverdier i selskaper som andre finansaktører har utelukket. Juli 2024 ga Den internasjonale domstolen tydelig beskjed om at okkupasjonen i sin helhet er ulovlig og at stater er forpliktet til å få en slutt på alt som bidrar til å vedlikeholde den ulovlige situasjonen. (Kilde: Norsk Folkehjelp/rapport fra koalisjonen Don't Buy into Occupation(DBIO)). Det er derfor stadig behov for å øve større press på at Oljefondet tar et større moralsk ansvar i dette spørsmålet.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
70	Arna arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet i Bergen støtter UiBs utviklingsprosjektet Nygårdshøyden sør, særlig byggealternativet K4.3, som vil være det beste alternativet for realfaglig forskning og utdanning, og byutviklingen i Bergen. Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen om å fremskynde behandlingen av utviklingsprosjektet, og at det tas et konseptvalg for prosjektet innen august i år.		Oversendes redkom	Byutvikling
71	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Bygg Fysak hall i Fana/ Ytrebygda bydel	Et økende antall barn og ungdom har få, eller ingen plasser å oppholde seg dersom de ønsker å møte andre likesinnede utenom organiserte idrettsaktiviteter ved våre idrettsanlegg i bydelene. Dette fører til at mange dessverre «henger» på Lagunen kjøpesenter eller langs bybanetrassen. Bydelen trenger derfor flere arenaer hvor barn og ungdom kan boltre seg. Arbeiderpartiet i Bergen vil jobbe for å bygge en FYSAK hall Fana/Ytrebygda området.	Vedtas, oversendes bystyregruppen. Allerede vedtatt politikk.	Byutvikling
72	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Det er nå på tide at Ytrebygda bydel får sin egen bibliotek filial	Ytrebygda bydel er den eneste bydelen i Bergen kommune som ikke har eget bibliotek. Biblioteket vil være et samlingssted som gir tilgang til gratis utleie av bøker, tidsskrifter og aviser for alle aldersgrupper. Et slikt møtested vil dermed være et etterlengtet tilbud for innbyggerne i bydelen som er preget av høy grad av utbygning, lite grøntareal og begrensede fritidsaktiviteter for barn og ungdom. Bibliotek kan dermed romme etterspørselen bydelen ønsker seg, nemlig en arena for sosialt samvær, kunnskap og læring og et attraktivt kulturtilbud som fremmer bydelens identitet. Forslag til beliggenhet kan være en utvidelse av skolebibliotek på Skranevatnet skole eller et eget lokale ved Fanatorget.	Vedtas, oversendes bystyregruppen. Allerede vedtatt politikk.	Byutvikling
73	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Gjenoppbygging av Syria, «Marshallhjelpen»	Det ser ut til at urolighetene og borgerkrigen i Syria er i ferd med å komme til en ende. Mange millioner flyktningene har forlatt landet pga. urolighetene. Dersom flyktningene skal ha noe å komme tilbake til må det internasjonale samfunnet tre støttende til. Arbeiderpartiet i Bergen foreslår at Norge bidrar til at FN tar lederrollen med både koordineringen av hjelpen og oppbygningen. Et fredelig Syria er avgjørende for stabiliteten i regionen.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
74	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	La naturen på Kokstad leve	Et stort naturområde på Kokstad er satt av til industriformål, fordi Posten trengte en ny tomt for å etablere virksomheten sin når kommunen skal utvikle Dokken og Minde videre. Posten har valgt å flytte virksomheten sin til Bjørnafjorden. Arbeiderpartiet mener •at tomten bør omreguleres til LNF-område.	Oversendes redkom	Byutvikling
75	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Luftvern og sikring av Bergenhalvøya	Bergenhalvøya ligger uten adekvat luftvern og nærsikringsstyrker. I området har vi lokalisert hovedbasen for marinen samt viktig og avgjørende infrastruktur i energiforsyningen til Europa. Det er helt avgjørende å sikre dette området med godt nok luftvern og nærsikring i et stadig mer spendt internasjonale klima. Arbeiderpartiet i Bergen tar opp dette med regjeringen.	Oversendes redkom	Forsvars- og utenrikspolitikk
76	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Opprettelse av næringspolitisk utvalg	Næringspolitikk er ikke vår sterkeste side eller fokus. For å styrke både kunnskap og kompetanse foreslås det at styret tar initiativ til å etablere et slikt utvalg. Utvalget bør kunne komme med konkrete forslag som kan brukes i lokal/regional valgkamp 2027	Oversendes det nye styret	Organisasjon
77	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Utvide tilbud for forebygging av psykisk uhelse hos ungdom	Helse Bergen sitt tilbud innen psykisk helse for barn og ungdom (BUP) har sprengt kapasitet, og må derfor prioritere hardt og brutalt hvem som kan tilbys behandling. Psykisk helse blant barn og ungdom må prioriteres høyere for å hindre /forebygge psykisk uhelse, spiseforstyrrelser, ufrivillig skolefravær, utenforskap og rekruttering til rusmidler for ungdom. Arbeiderpartiet i Bergen vil jobbe for å øke bevilgninger slik at en kan oppjustere kapasitet ved at flere kan få livsviktig behandling innen barne- og ungdomspsykiatri (BUP) i Bergen.	Oversendes redkom	Helse
78	Åsane arbeiderpartilag	Til fjorårets fylkesårsmøte var det fremmet forslag om at Vestland Ap bare skulle ha årsmøte annethvert år. Det er feil vei å gå for fylkespartiet vårt, og det er vanskelig å se hvilke fordeler et slikt forslag skulle gi. De typiske årsmøtesakene som regnskap og beretning må uansett forberedes og behandles, trolig i representantskapet. At ledelsen er på valg årlig er en god demokratisk tradisjon som det ikke er noen grunn til å endre på. Og behandling av innkomne forslag fra kommunepartiene er svært viktig. Årsmøtene er i det hele tatt vanlige medlemmers ene store mulighet til å bli hørt i partiet og få behandlet sine politiske forslag. Hvis ønsket er å prioritere flere samlinger for en smalere krets, er det det motsatte av det Vestland Arbeidarparti trenger. VAP bør heller prioritere bredere deltakelse og jobbe med å utvikle måten årsmøtene gjennomføres på. Ambisjonen må være at årsmøtet i Vestland Ap skal være en arena der vanlige medlemmer får delta direkte og aktivt i politikkutforming, og en begivenhet kommunelagene jobber fram mot gjennom året.	Arbeiderpartiet i Bergen mener at: 1. Vestland Arbeidarparti skal fortsatt ha årsmøte hvert år. 2. Styret i VAP oppfordres til å utvikle måten årsmøtene gjennomføres på, med vekt på å gjøre årsmøtehelgen til en politisk samling for grunnplanet i partiet som legger til rette for nytenking og bredest mulig deltakelse i politikkutvikling.	Oversendes det nye styret.	Organisasjon

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
79	Åsane arbeiderpartilag	AiB setter ned et Fordelingspolitisk utvalg.	De økonomiske ulikhetene i landet har økt med 40% 2000-2020. Skatt er for lite diskutert bortsett fra kapitakreftenes demagogiske kjøp mot formuesskatt og grunnrenteskatt. Ingen diskusjon rundt f.eks. arveskatt og ikke rundt hverken mva og egenandeler i helse. Fokus også på særlig bolig og boliglån.	Oversendes det nye styret.	Organisasjon
80	Åsane arbeiderpartilag	Konferanse og seminarer om temaet «snuoperasjon i norsk økonomi» foretaks avholdt i april-mai 2025.	Boken «Landet som ble for rikt» av Martin Bech Holt, 2025, og boken «Global økonomi» av professor Erik S.Reinert er grunnlag for diskusjon om nødvendig snuoperasjon i norsk økonomi. Martin Bech Holt og prof.Erik S.Reinert kan inviteres til å holde foredrag om norsk økonomi. Kanskje andre fra UiB og NHH. EU har nå laget plan for å øke innovasjon. Norge har ingen plan.	Oversendes det nye styret.	Organisasjon
81	Åsane Arbeiderparti	1. Bekjempe vold mot kvinner. For å bekjempe vold mot kvinner vil Arbeiderpartiet arbeide for en helhetlig og styrket innsats gjennom blant annet følgende tiltak: -Arbeiderpartiet vil jobbe for obligatorisk opplæring i vold og overgrep for ansatte i helsevesenet, politiet og sosialtjenestene. Vi vil opprette stillinger som egne voldskoordinatore i kommunene for å sikre bedre samhandling mellom ulike etater og tjenester. -Arbeiderpartiet vil øke tilgjengelighet av omvendte voldsalarm, slik at flere voldsutøvere kan overvåkes, og vi vil prioritere dette spesielt i byer som Bergen hvor dagens tilbud er mangelfullt. -Arbeiderpartiet vil styrke akutthjelpen til voldsofre, og vi vil utvikle bedre ettervernstilbud for å gi støtte også etter at den akutte situasjonen er over. -Arbeiderpartiet vil sikre at kvinner i aktiv rus får tilgang til krisesentertilbud og annen beskyttelse. Vi vil opprette spesialiserte tiltak som kombinerer rusomsorg og støtte til kvinner utsatt for vold. -Arbeiderpartiet vil jobbe for at legevakter skal ha økt kompetanse og klare retningslinjer for å håndtere voldsofre, med særlig fokus på de som er i en sårbar situasjon, som for eksempel kvinner i aktiv rus. -vil sikre at ingen kvinner avvises fra krisesentre på grunn av rusproblemer eller andre utfordringer. Samtidig vil vi legge til rette for etablering av spesialiserte rusfrie krisesentertilbud for dem som trenger det. -Vi vil evaluere og styrke krisesenterloven slik at den fungerer etter hensikten. Det er også viktig å gjennomgå sexkjøpsloven for å sikre at den er effektiv og beskytter de mest sårbare. -vil etablere flere kvinnefengsler for å bedre forholdene for kvinnelige innsatte og legge til rette for bedre rehabilitering.	Årets 16 dagers kampanje og FNs menneskerettighets dag 'Liv uten vold er en menneskerett' hadde disse tema på dagsorden. Det kom mange konkrete tiltak fra flere organisasjoner. Det er ikke sikkert alt er gjennomførbart men det er likevel viktig å sette fokus på det på vårt årsmøte og være konkrete. Med disse tiltakene ønsker Arbeiderpartiet å bygge et trygt samfunn der voldsofre får rask og helhetlig hjelp, der lovverket fungerer til deres beste, og hvor forebygging av vold og ettervern står sentralt. Dette står i kommune partiprogrammet vårt i dag: Vi vil i tillegg arbeide aktivt mot vold i nære relasjoner, og sikre et nytt krisesentertilbud som favner alle grupper. Bedre soningsforhold i fengslene bidrar beviselig til rehabilitering. Soningsforholdene, særlig for kvinner, har et stort forbedringspotensial. Vi vil derfor jobbe for at det etableres et eget kvinnefengsel i Bergen.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
82	Åsane Arbeiderparti	2. Aktivt antirasistisk arbeid i Bergenskolen. Arbeiderpartiet vil: •At alle lærere i Bergenskolen får obligatorisk opplæring i hvordan de kan forebygge og håndtere rasisme. •Sette klare mål for reduksjon av rasisme i skolene, med tydelige tidsfrister og rapportering. •ha en dedikert ressurs på hver skole, med kompetanse i antirasistisk arbeid, skal sørge for at elever føler seg sett, hørt og hjulpet. •jobbe tett med organisasjoner som allerede har erfaring med antirasistisk arbeid, slik at vi drar nytte av deres kompetanse. •Arbeidet må følges opp av forskning for å måle effekten av tiltakene og sikre kontinuerlig forbedring.	Arbeiderpartiet har lenge jobbet for at skolen skal være et trygt og inkluderende sted for alle barn. Dette arbeidet handler om mer enn bare å anerkjenne problemet. For Arbeiderpartiet er dette ikke bare et skolepolitisk spørsmål, men et spørsmål om grunnleggende verdier. Alle barn i Bergen skal ha like muligheter til å lykkes, uavhengig av bakgrunn. Rapporten fra høsten 2024 viser alvorlige tall der 20% av elevene i Bergenskolen har opplevd rasisme på grunnlag av blant annet, sitt språk eller etnisitet. Rapporten Rasisme-i-bergenskolen-rapport som i 2023 var (bestilt av vårt byråd) viser for høye tall der barn har opplevd rasisme. Denne saken var oppe i bystyret denne høsten men byrådet mangler konkrete tiltak i sitt arbeid. Er det satt inn noen nye ressurser eller er det planer om det i skoler? Forslagene mine svarer på en del av tiltak foreslått fra Rapporten.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
83	Åsane Arbeiderparti	3. Tannhelse. Ansvaret for tennene vert flytta fra fylkeskommunen til kommunen i samhandling med spesialisthelsetenesta. Eldre som slit ekstra med tennene, skal ha gratis tannbehandling.	I dag har fylkeskommunen ansvaret for tennene, medan kommunen i samhandling med spesialisthelsetenesta har ansvar for resten av kroppen. Dette er sjølvsagt ulogisk. Det er viktig at kommunen i samhandling med det regionale helseforetaket har eit heilskapleg ansvar. Dette er også i samsvar med det fleirtalet i det nasjonale tannhelseutvalet skriv om forvaltningsnivået for tannhelsetenestene. Mange eldre har fleire lidingar, t.d. store utfordringar med tennene.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
84	Åsane Arbeiderparti	4. Økonomi i kommune og fylkeskommune. Sikra det økonomiske tilskotet til kommunar og fylkeskommunar, slik at dei kan løysa velferdstenestene på ein verdig måte, og på denne måten oppretthalda og vidareutvikla den norske velferdsstaten.	Mange kommunar og fylkeskommunar slit med økonomien, noko som trugar velferdsstaten som Ap har bygt opp gjennom mange år. Døme kan vera nasjonale reformer utan statlege midlar, som særleg rammar fattige kommunar. Dette og andre døme gjev grobott for forskjells-Noreg og set velferdsstaten i spel.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
85	Åsane Arbeiderparti	5. Årsmøte hvert år! (Organisatorisk sak). 1. Arbeiderpartiet i Bergen mener at: Vestland Arbeiderparti skal fortsatt ha årsmøte hvert år. 2. Styret i VAP oppfordres til å utvikle måten årsmøtene gjennomføres på, med vekt på å gjøre årsmøtehelgen til en politisk samling for grunnplanet i partiet som legger til rette for nytenking og bredest mulig deltakelse i politikkutvikling	Til fjorårets fylkesårsmøte var det fremmet forslag om at Vestland Ap bare skulle ha årsmøte annethvert år. Det er feil vei å gå for fylkespartiet vårt, og det er vanskelig å se hvilke fordeler et slikt forslag skulle gi. De typiske årsmøtesakene som regnskap og beretning må uansett forberedes og behandles, trolig i representantskapet. At ledelsen er på valg årlig er en god demokratisk tradisjon som det ikke er noen grunn til å endre på. Og behandling av innkomne forslag fra kommunepartiene er svært viktig. Årsmøtene er i det hele tatt vanlige medlemmers ene store mulighet til å bli hørt i partiet og få behandlet sine politiske forslag. Hvis ønsket er å prioritere flere samlinger for en smalere krets, er det det motsatte av det Vestland Arbeiderparti trenger. VAP bør heller prioritere bredere deltakelse og jobbe med å utvikle måten årsmøtene gjennomføres på. Ambisjonen må være at årsmøtet i Vestland Ap skal være en arena der vanlige medlemmer får delta direkte og aktivt i politikkutforming, og en begivenhet kommunelagene jobber fram mot gjennom året.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
86	Åsane Arbeiderparti	6. Naturhandling nå! Arbeiderpartiet i Bergen vil: •Sette et nasjonalt mål om arealnøytralitet, og stille krav til alle kommuner. •Styrke klima- og naturpolitikken ved å gjennomgå arbeids- og ansvarsdelingen mellom departementene. Klima- og miljødepartementet skal ha en tydelig og overordnet rolle for planlegging, koordinering og gjennomføring av tiltak. •Følge opp Miljødirektoratets forslag til endringer i Forskrift om konsekvensutredninger. •Skjerpe bestemmelsene i Naturmangfoldsloven og begrense mulighetene til dispensasjon. Styrke og samordne virkemidler for effektiv sikring av områder med verdi for natur og friluftsliv - vi krever en "markalov" for resten av landet.	Det er viktig å ta vare på naturen. Naturen er selve livsgrunnlaget vårt. Den gir oss rent vann, klar luft, mat, medisiner, materialer og fysisk og psykisk god helse. I tillegg beskytter intakt natur mot ras, flom og tørke. Naturen er også verdens beste klimatiltak fordi den fanger og lagrer over halvparten av all karbon vi mennesker slipper ut. Naturkrisen pågår nå - i høy hastighet, og som NRK har dokumentert mangler det systemer og strukturer som gjør det mulig å ta grep. Det haster med politisk handling, og Arbeiderpartiet må gå foran. Det vi gjør - eller lar være å gjøre - i denne regjeringsperioden, vil ha avgjørende betydning. Regjeringen har satt i gang svært mye arbeid for å følge opp Norges forpliktelser etter FNs naturavtale som Norge med Espen Barth Eide i spissen var sterkt delaktig i å få på plass. Stortingsmeldingen om natur som ble lagt frem før jul inneholder viktige steg for nettopp å etablere bedre systemer. Nå må regjeringen raskt følge opp med å sette konkrete mål og stille krav til kommunene og andre aktører.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
87	Åsane Arbeiderparti	7. Strømpris. Elektrisk strøm skal ha fast pris, basert på kostnader ved produksjon, fordeling, vedlikehold, fornying, grunnrente, og 4% avkastning til eierne av produksjonsanleggene. Alle husholdninger får 6 kW billig strøm. To-pris-system for energieffektivisering. Energiloven må endres. Strøm er infrastruktur. Kapasiteten i utenlandskablene skal reduseres. Alltid ha overskudd av strøm, uten import, for å kunne ha faste priser på strøm. Justert forslag: Det bør vurderes en form for toprissystem der alle husholdninger får rimelig grunnforbruk av strøm.	Billig, stabil, og nok strøm (under 40 øre/kWh totalt) er forutsetningen for bosetting og for konkurranseevnen til industri/næringsliv. Kraftintensiv industri med 40 000 arbeidsplasser (direkte og indirekte) er truet av høye strømpriser. Ny energilov i 1991 ble laget for et stort overskudd av strøm. Strømprodusentene (vann- og vindkraft) har økt fortjenesten med utenlandskabler og strømpris på kraftbørs. Nå har EU underskudd av kraft (strøm, varme) og høye priser. Norge importerer høye strømpriser som skader norsk industri/næringsliv og øker inflasjonen. Vi har ikke lenger noe kraftoverskudd å eksportere, og må derfor «økonomisere» med strømmen vår inntil vi har innført kjernekraft. Vindkraft er feil teknologi, medfører store systemkostnader, ubalanse i strømsystemet, og hindrer faste strømpriser. Norge er kommet lengst med elektrifisering, kan forskyve klimamålene til 2035, og innføre kjernekraft snarest.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
88	Åsane Arbeiderparti	8. Mere strøm. Arbeiderpartiet i Bergen er positive til at moderne kjernekraft kan være en del av løsningen for å øke produksjonen av strøm.	Kjernekraft, kombinert med regulerbar vannkraft, vil gi stabil strømforsyning og mye kraft. Lav strømpris forutsetter at strømprisen er fast, ikke fra kraftbørs. Da får industrien konkurransedyktige strømpriser. Økt bygging av ikke-regulerbar vindkraft vil derimot gi ustabil strømforsyning og høye strømpriser. Vindkraft medfører store system-kostnader, som ikke regnes med i strømprisen, bl.a overdimensjonert strømmnett, økt effektbehov, og import av balansekraft. Faste strømpriser blir umulig med mye vindkraft. Strømbehov og strømproduksjon må alltid balansere. Vi må «økonomisere og effektivisere» slik at vi har overskuddskapasitet for strøm inntil vi installerer kjernekraft. Varmepumper til alle boliger og arbeidsplasser. Fornyte vannkraft-anleggene. Kjernekraft er kostbart i innkjøp, men gir mye strøm, og svært billig strøm etter hvert. Copenhagen Atomics anslår 20-30 øre/KWh for sine salt-smelte reaktorer fra 2032-33. Kjernekraft medfører minimale naturinngrep, og krever ingen utbygging av strømmettet. Det satses nå på kjernekraft i hele verden, også i EU. Norge kan ha reaktorer i drift før 2035.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
89	Åsane Arbeiderparti	9. Forskuddsgaranti til skipsverft. Det foreslås å undersøke mulighetene for en ordning med forskuddsgaranti til skipsverftene.	En forskuddsgaranti fra Staten til skipsverftene vil skaffe likviditet, og sikre igangsetting av byggekontrakter for skip. Slik forskuddsgaranti vil ikke medføre kostnader for Staten. Skipsverftene skal betale en proveny. Skipsgarantiordningen fra Eksfin gir en garanti til bankene for byggelån. Forskuddsgaranti er derimot rettet direkte mot verftene for å sikre nødvendig likviditet. Det er avklart at forskuddsgaranti ikke er i strid med EØS-avtalen. Norske skipsverft har teknologi og kompetanse til å bygge skip med høy kompleksitet. Små marginer ved oppdrag gir begrenset likviditet. Dersom Staten ikke inkluderer slik «forskuddsgaranti» i sitt næringspolitiske virkemiddel-system, vil konsekvensene bli nedleggelser/konkurser av skipsverft. Beredskapshensyn tilsier at Staten må sikre fortsatt drift og utvikling av norske skipsverft.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
90	Åsane Arbeiderparti	10. Konferanse og seminarer om innovasjon og næringsvirksomhet i Norge. Konferanse og seminarer om temaet «snuoperasjon i norsk økonomi» foreslås avholdt i april-mai 2025.	Boken «Landet som ble for rikt» av Martin Bech Holt, 2025, og boken «Global økonomi» av professor Erik S.Reinert er grunnlag for diskusjon om nødvendig snuoperasjon i norsk økonomi. Martin Bech Holt og prof.Erik S.Reinert kan inviteres til å holde foredrag om norsk økonomi. Kanskje andre fra UiB og NHH. EU har nå laget plan for å øke innovasjon. Norge har ingen plan.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
91	Åsane Arbeiderparti	11. Fordelingspolitisk utvalg (organisatorisk forslag). AiB setter ned et Fordelingspolitisk utvalg.	De økonomiske ulikhetene i landet har økt med 40% 2000-2020. Skatt er for lite diskutert bortsett fra kapitalkreftenes demagogiske kjøp mot formuesskatt og grunnrenteskatt. Ingen diskusjon rundt f.eks. arveskatt og ikke rundt hverken mva og egenandeler i helse. Fokus også på særlig bolig og boliglån.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	
92	Åsane Arbeiderparti	12. Handling for Palestina og internasjonal rett. Arbeiderpartiet mener at Norge må: •Følge de forpliktelsene Norge har i henhold til folkeretten, og aktivt undersøke hvor Norge er involvert i Israelsk industri og økonomi mtp. innføring av sanksjoner •Være en aktiv pådriver i FN og lytte til og forholde seg lojalt til FN's ulike deler og stemme i overensstemmelse med det kunnskapsgrunnlaget FN representerer. •Støtte opp om sivilsamfunnet (f.eks. akademia, kultur, idrett) sine muligheter til å vise solidaritet. •Igangsette og støtte tiltak rettet mot å hindre annektering av palestinsk land. •Igangsette og støtte praktiske tiltak for å skille mellom staten Israel og OPT, i tråd med FNs sikkerhetsråds resolusjon 2334 (2016). •Sikre en slutt på all økonomisk samkvem og handel med de ulovlige israelske bosetningene. Sikre at norske aktører ikke bidrar, direkte eller på annen måte, til brudd på folkeretten og menneskerettigheter på okkupert palestinsk territorium gjennom handel, offentlige anskaffelser, investeringer eller andre aktiviteter. •Sikre etterforskning av krigsforbrytelser begått av eller mot norske statsborgere, samt andre personer som Norge har jurisdiksjon over. •Støtte opp om ICC, prinsipielt, diplomatisk og økonomisk. •Gi norske og norskeide skip forbud fra å gå til Israelske havner. •Forby norske forsikringselskaper fra å forsikre skip som går til israelske havner.	I løpet av det siste halvannet året har vi sett Israel øke sin allerede uakseptable voldsbruk og overgrep mot palestinerne til nye nivået. Tiltros for dette og at ICJ en gang for alle har fastslått at Israels sin okkupasjon er ulovlig, har Norge ikke innført noen sanksjoner mot Israel. Dette er helt uholdbart og undergraver Norges muligheter for å stå opp for internasjonal lov og en regelstyrt verden. Hvis denne oppførelsen ikke får konsekvenser er den garantert til å fortsette, om ikke bli enda verre. Det kan med det rette innvendes at Norge alene ikke vil ha nok innvirkning til å endre Israels sin kurs, men det betyr ikke at Norske sanksjoner ikke vil merkes. Norsk tilknyttede og/eller forsikrede skip utgjøre en stor del av verdens handelsflåte, og slike skip går hyppig til Israelske havner. Et forbud mot dette vil føre til en klar og merkbar kostnad for israelsk handel. Sanksjoner fra Norge vil også gjøre det lettere for andre land å komme etter. Dette er bare et av flere områder der norske sanksjonere kan påføre Israel merkbare konsekvenser. Dette er ikke bare en konflikt som berører Norge perifert, norske statsborgere har blitt drept av israelske styrker under omstendigheter som tyder på at det kan dreie seg om forbrytelser mot norsk og internasjonal lov. Vi skylder våre medborgere som har blitt drept og deres familier, å etterforske og om nødvendig straffeforfølge de ansvarlige. Samtidig så har norske statsborgere tjenestegjort i Gaza, der det har blitt grundig dokumentert at Israelske styrker har begått systematiske forbrytelser, som drap, tortur, tvungne forsvinninger, ødeleggelse og plyndring, for å nevne noen. Gitt den systematiske naturen og store omfanget av disse forbrytelsene, er det en klar risiko for at norske statsborgere har begått eller medvirket til disse forbrytelsene. Det er dermed essensielt at disse statsborgerne blir etterforsket, og straffet om det kan bevises at de har begått forbrytelser.	Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	

Nr	Partilag/utvalg/enkeltmedlem:	Forslag:	Begrunnelse:	Styrets innstilling	Tema
93	Asane Arbeiderparti	13. Uttalelse: Sykelønnsordningen er en grunnmur for tillit og trygghet. Kampen for å hindre høyresiden i å kutte i lønnsutbetalingen til folk som blir syke, er i gang for alvor. Høyre påstår de ikke vil gjøre endringer, men ønsker seg samtidig «rettferdige kutt» i sykelønnen. FRP og Venstre er åpne om at de ønsker reduksjoner. Arbeiderpartiet står støtt ved prinsippet om et samfunn der folk kan bidra når de er friske, og få støtte når de er syke. Sykelønnsordningen er en grunnmur i vår velferdsmodell, og den handler om mer enn penger – den handler om tillit, verdighet og solidaritet. Arbeiderpartiet står opp for arbeidsfolk. Fra sykepleiere på sykehusene, til lærere i klasserommene, renholdere som holder samfunnet rent, og bussjåfører som får oss trygt frem – sykelønnsordningen er en nødvendighet for alle som står i krevende jobber. Når sykdom rammer, skal ingen måtte velge mellom helsen sin og økonomisk trygghet. Hvis NHO og høyresiden får det som de vil så vil et svekket sykelønssystem bety at flere blir tvunget til å gå på jobb syke. Det øker belastningen på allerede pressede kolleger og truer både helse, produktivitet og velferd. Arbeidsfolk fortjener ikke å stå alene – de fortjener et system som beskytter dem når de trenger det som mest. Sykelønn er en investering i fellesskapet. Dette er ikke en luksus! Det er et uttrykk for et samfunn som setter mennesker først. En trygg sykelønnsordning sikrer at alle har en mulighet til å bli friske og komme tilbake til arbeidslivet. Det er ikke bare riktig – det er lønnsomt for samfunnet som helhet. Vi må bevare tilliten i samfunnet. Arbeiderpartiet tror på et velferdssystem bygget på tillit. Tillit mellom arbeidsgivere og arbeidstakere. Tillit mellom staten og borgerne. Hvis vi svekker sykelønnsordningen, undergraver vi denne tilliten og risikerer å skape et kaldere og mer utrygt samfunn. Arbeiderpartiet nekter å akseptere at det skal spares penger på bekostning av vanlige arbeidsfolk. Arbeiderpartiet vil alltid stå på arbeidstakernes side og kjempe for trygghet og rettferdighet i arbeidslivet. Arbeiderpartiet står sammen med fagbevegelsen for et bedre Norge. Sykelønnsordningen er ikke bare en rettighet – det er en del av det norske samfunnsprosjektet. Et prosjekt der vi hjelper hverandre, løfter hverandre og sikrer trygghet for alle. Arbeiderpartiet lover å stå skulder ved skulder med fagbevegelsen og arbeidsfolk over hele landet for å forsvare denne ordningen. Vi gir oss ikke før alle arbeidstakere er trygge på at full lønn under sykdom er en selvfølge. Sammen skal vi ta kampen – og sammen skal vi vinne den.		Oversendes redkom* (*uten realitetsbehandling)	